

УДК 911.3.32

МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ НА УМАНЩИНІ

СОНЬКО С.П., КОСЕНКО Ю.Ю.

Уманський національний університет садівництва

Екологічний туризм – порівняно нове поняття в туристичній діяльності. Основна причина розвитку екологічного туризму - орієнтація на екологічну складову, зокрема, підвищена увага до відвідування місць з незмінним або мало зміненим природним середовищем.

Екологічний туризм з його величезними рекреаційними і пізнавальними можливостями покликаний сформувати суспільну свідомість щодо охорони та раціонального використання природних багатств, донести до людей нагальність і важливість питань захисту навколишнього середовища. Він дозволяє пом'якшити удари, що завдає природі бездумне ставлення до неї людини, зберігає кутки незайманої природи і сприяє примноженню природних цінностей не тільки за допомогою екологічної просвіти, але і за рахунок коштів, що спрямовуються з прибутків від екологічного туризму на вирішення цих завдань.

Сільський туризм — це специфічний вид туризму, який передбачає не тільки відпочинок у сільському будинку, але і можливість спостерігати рослинний і тваринний світ, ознайомитися з традиціями певного регіону, відчувти взаємозв'язок людини з природою.

Зелений туризм — це туристська діяльність на території натуральних природних ландшафтів з елементами благоустрою, де існують умови для короткочасного відпочинку, збору ягід та грибів, відпочинку на пляжах тощо.

Основними проблемами забезпечення відповідних умов для розвитку у сільській місцевості цих нових (для нашої країни) напрямків туризму є: низький рівень якості та комфорту, які необхідні для задоволення потреб особливо іноземних туристів; погане сполучення; низький рівень надання послуг; нестача цілісних туристичних пропозицій, що містять продукти, орієнтовані на новий тип туриста і багато іншого.

Уманщина є одним із тих регіонів нашої держави, що поправу може називатися туристичним краєм і здатен задовольнити потреби найвибагливішого туриста. Адже, тут усе, починаючи від значного природного потенціалу, збережених стародавніх традицій та звичаїв до унікальних об'єктів історико-культурної спадщини здатне зацікавити подорожуючих. В історичному плані Уманщина – досить цікавий регіон. В лісостеповій смузі між Дніпром і Дністром багато століть тому жили землеробсько-скотарські племена. Археологічну культуру тих далеких часів у наших краях називають трипільською. Це вершина розвитку землеробського неоліту, золотого віку людства. На Уманщині виявлено

кілька десятків поселень тих племен, найвідоміші з них Сушківське та поселення «Тал'янки».

Найстарішою історичною спорудою Уманського району є Троїцька церква у селі Пугачівка – пам'ятка архітектури загальнодержавного значення. Статус пам'яток архітектури місцевого значення мають церква Святої Параскеви у селі Родниківка, Покровська церква у Кочержинцях та водяний млин у селі Піківець. Також в Уманському районі є 6 об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення. Рослинний і тваринний світ зберігається у 2 ботанічних заказниках: Собківський, Степківський – на правому березі річки Ятрань, ботанічній пам'ятці природи та парку-пам'ятці садово-паркового мистецтва – дендропарк «Дружба» у Синицькому лісництві, де зібрано багато деревних і чагарникових порід, у тому числі й екзотичних.

В самій Умані збереглася ратуша – символ місцевого самоврядування за часів Магдебургського права. У місті знаходиться близько 20% всіх пам'яток архітектури Черкаської області. Лише дендропарк «Софіївка» – пам'ятник історії і культури загальнонаціонального значення, зразок садово-паркової архітектури та науковий центр – зібрав на своїй території понад ста об'єктів, занесених до Державного реєстру національно-культурної спадщини. Парк було створено майже в безлісній місцевості, розділеною річкою Кам'янка, каньйонами, що врізались в граніт який часто виходив на поверхню. Головна композиція парку проходить по руслу Кам'янки де споруджено ряд самостійних басейнів і озер: Верхній – більше 8 га., Нижній – близько 1,5 га. та інші, водоспади (один з яких 14 м. висотою), шлюзи, каскади, підземна ріка Ахерон (довжиною 224 м.). Парк прикрашають скелі (Левкадська, Тарпейська), гроти (Венера, «Горішок», «Страху і сумніву»), павільйони (Флори, Рожевий), альтанки, скульптури. Доля міста тісно пов'язана з хасидизмом – це одна з течій юдаїзму. Щороку до Умані приїжджають тисячі віруючих з понад 20 країн світу помолитися на могилі свого духовного наставника – цадика Нахмана з Брацлава (1772-1810).

Варіантами облаштування побуту туристів на кілька вихідних можуть бути існуючі вже «зелені садиби» в селах Косенівка та Городецьке. Знаходиться Косенівка приблизно на половині шляху від Умані до Тального в мальовничій місцевості – пагорби, гранітні скелі, байраки; через усе село протікає річка Герасимівка. Дане село відоме ще з часів трипільської культури як «город Кос».

Далі можна продовжити подорож середньою смугою Правобережжя України, Шевченківським краєм, – Тальне над річкою Гірський Тікич, Звенигородка, а там недалеко й до батьківщини Кобзаря, і до Канева, і до знаменитої Кам'янки – вся Золота Підкова Черкащини.

Також недалеко від міста Умань розташоване привітне село Городецьке. Зелена садиба «Затишний куточок» запрошує всіх, хто хоче відпочити від міської метушні, напруженої роботи та від повсякденних проблем і турбот. В селі є озеро оточене тінистими деревами.

Саме сільський зелений туризм в сучасних економічних умовах здатний реально допомогти невеликим населеним пунктам України вижити, адже саме малі села своїми етнічними особливостями притягують туристів.